

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201724
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2018:8818201724.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: G. Č., O.. XX. XX. XXXX, V. O. B. XXX, XXX XX O. B., proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Súd **z r u š u j e** rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z. p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, pod sp.zn. 286/08/16.

II. Žalobkyni náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 15. 06. 2018 domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Slovenským arbitrážnym súdom, zriadených Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnila tým, že dňa 28.05.2018 jej bol doručené Upovedomenie o začatí exekúcie, sp.zn. 178 EX 105/18 zo dňa 21.05.2018 v prospech oprávneného PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752 v neprospech povinného G. Č., O.. XX.XX.XXXX, Z. V.: O.Ý. B. XXX, XXX XX O. B., na základe: poverenia na vykonanie exekúcie číslo: XXXXXXXXXXXX sp. zn.: 37Ek/324/2018, ktoré vydal: Okresný súd Banská Bystrica dňa 26.03.2018- vykonateľného Rozhodcovského rozsudku č.k. 286/08/16 zo dňa 24.11.2016, ktorý vydal Slovenský arbitrážny súd, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., a tona zaplataenie pohľadávky 11.316,40 EUR s prísl. (ďalej ako „exekúcia“). S rozhodnutím v celom rozsahu nesúhlasí a považuje ho za nezákonný z nasledovných dôvodov: Žalobkyňa rozhodcovský rozsudok zaviazal uhradiť žalovanému sumu vo výške 11.506,40 EUR, spolu s 9% ročným úrokom zo sumy 11.606,40 EUR od 30.05.2016 do zaplataenia z omeškania, trovy právneho zastúpenia 699,90 EUR a náhradu za zaplataený rozhodcovský poplatok 149,37 EUR a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodcovská zmluva č. 228692 - 74375, uzatvorenú medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 25.09.2015 je neplatná. Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 25.09.2015 zmluvu o revolvingovom úvere č. 228692 - 74375, na základe ktorej je bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 8.424,00 EUR. Žalobkyňa sa zaviazala uhradiť poskytnutý úver v 18 mesačných splátkach vo výške 468,00 EUR. Žalobkyňa súčasne so Zmluvou o úvere so žalovaným uzavrela aj Rozhodcovskú zmluvu. Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXX - XXXXX uzatvorila ako spotrebiteľ, a nie ako podnikateľský subjekt. Žiadosť o úver podala z dôvodu, že s manželom kupovali auto na súkromné účely, ktoré nie je majetkom firmy, ani mi neslúžilo na podnikanie, a potrebovali leasingovej spoločnosti uhradiť v hotovosti tretinu z kúpnej ceny, avšak finančnými prostriedkami v potrebnej výške sme nedisponovali. Taktiež časť úveru použila na splataenie iných spotrebiteľských pôžičiek. O pôžičku požiadala spoločnosť PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., ktorá si vyžiadala rôzne doklady. Medzi dokladmi bolo aj oprávnenie na živnostenské podnikanie, nakoľko podnikanie bolo toho času zdrojom jej príjmov. Číže živnostenské

oprávnenie žalovanému predložila ako doklad potvrdzujúci zamestnanie a zdroj príjmov, nie za účelom poskytnutia úveru na podnikanie. Žalobca ďalej uvádza, že o zámere, na ktorý chce finančné prostriedky použiť, spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. informovala ešte pred uzatvorením zmluvy, pri spisovaní žiadosti. Poskytnuté finančné prostriedky teda aj použila na splatenie iných spotrebiteľských pôžičiek a na úhradu akontácie leasingovej spoločnosti, nie na výkon podnikateľskej činnosti.

Žalobkyňa ďalej uvádza, že pred podpisom zmluvy o úvere ju zamestnanec žalovaného neupozornil na skutočnosť, že úver je jej poskytnutý na podnikateľskú činnosť. Pre veľké množstvo dokumentov, ktoré si uvedené nevšimla. Žalobkyňa Zmluvu o úvere neuzatvárala ako podnikateľský subjekt, aj z obsahu zmluvy o úvere to nie je úplne zrejmé. Žalobkyňa je toho názoru, že pokiaľ by oprávnený chcel konať čestne a s jej súhlasom tak, by jednoznačne rozlíšil Predmet zmluvy od Účelu úveru, nakoľko predmetom zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a účelom zmluvy by si žalovaný so žalobkyňou boli dojednali presný

účel, na ktorý žalobkyňa poskytnuté peňažné prostriedky použije. Takéto nenápadné dojednanie Premetu zmluvy „..... Dlužníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti peňažné prostriedky“ je podľa názoru žalobkyne účelové konanie zo strany žalovaného, a je toho názoru, že by malo byť považované za nekalú obchodnú praktiku. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nebola osobitne oboznámená zo strany žalovaného o tom, že uzatvára zmluvu o úvere ako podnikateľ, nie ako občan. Z toho sa dá usudzovať nedostatok vôle konajúcej osoby - spotrebiteľa - žalobkyne, vstúpiť do predmetného zmluvného vzťahu so žalovaným ako podnikateľ. Žalobkyňa teda uzatvorila so žalovaným Zmluvu o úvere nie ako podnikateľ, ale ako fyzická osoba, a to i napriek tomu, že žalovanému pre poskytnutie úveru okrem iného pripojila aj potrebné listiny na schválenie úveru, a to Živnostenské oprávnenie a daňové priznanie. Tieto doklady k žiadosti o poskytnutie úveru však žalovanému predložila iba z dôvodu posúdenia jej zárobkových príjmov. Prostriedky použila len na osobnú potrebu a vôbec ich neinvestovala do podnikania. Žalobkyňa na základe vyššie uvedeného trvá na tom, že zmluvu uzavrela ako fyzická osoba - občan. Predmetná úverová zmluva je „formulárovou“ zmluvou a jej obsah, rovnako ako všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dlžník žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť ani neovplyvniť. V uvedenom prípade záväzkový vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je upravený zákonom č. 129/2010 Z. z. Podľa § 9 ods. 2 písm. 1) zákona č. 129/2010 Z. z., Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súhrn splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V predmetnej úverovej zmluve toto rozlíšenie absentuje (zmluva obsahuje len výšku mesačnej anuitnej splátky bez špecifikácie). Žalobkyňa má za to, že vzhľadom na absenciu uvedenej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere í údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. 1) zákona č. 129/2010 Z. z. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o RPMN, ani celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Žalobkyňa má za to, že vzhľadom na absenciu uvedených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere by mal byť považovaný úver za poskytnutý bez úroku a bez poplatkov [§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z.]. Žalobkyňa ďalej v žalobe uviedla, že zmluva o úvere by mala byť považovaná za bezúročnú a bezpoplatkovú a preto z jej strany k omeškaniu splátok nedošlo. Pokiaľ sa zmluva považuje podľa § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ za bezúročnú a bez poplatkov, ani uskutočnené platby žalobkyne nemohli byť platne započítavané na úhradu úrokov a poplatkov, ale mohli byť v celom rozsahu započítavané iba na úhradu úverovej istiny, t.j. tej sumy, ktorú jej žalovaný reálne poskytol. Žalobkyňa má za to, že zmluva o úvere obsahuje viaceré neprijateľné podmienky. Zmluvy o úvere sú poskytované spotrebiteľom v neprehľadnej forme, s hustým riadkovaním. Žalobkyňa za neprijateľnú zmluvnú podmienku považuje výšku odmeny, ktorá predstavuje 4.424,00 EUR, a ktorá je splatná v deň poskytnutia pôžičky. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je dojednanie Revolvingového úveru (Zmluva o úvere z karty). Žalobkyňa za neprijateľnú zmluvnú podmienku tiež považuje poplatky za upomienky. Žalobkyňa uviedla, že tieto podmienky s ňou neboli individuálne dojednané a spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov a to v neprospech žalobkyne. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napíňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar.vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom

dodávateľa. Žalobkyňa považuje za neprijateľné, aby v postavení spotrebiteľa znášala akékoľvek výdavky žalovaného spojené s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalovaný dokonca určil pevnou sumou, čo je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Výška poplatku za upomienku je nie len v rozpore s ustanoveniami na ochranu práv spotrebiteľa, ale aj proti dobrým mravom, keďže výška tohto poplatku nie je ničím odôvodnená, keďže niekoľkonásobne prevyšuje poštovné, ktoré oprávnený v skutočnosti zaplatil. Žalobkyňa ďalej uviedla, že s oprávneným uzavrela spotrebiteľskú zmluvu, keďže nemala možnosť individuálne zmluvu pripomenkovať ale pre získanie úveru musela prijať vopred pripravenú zmluvu žalovaným. Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, podľa ustanovenia § 172 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinná som toho názoru, že súd nemal platobný rozkaz ani vydať. Žalobkyňa zároveň vo svojom návrhu poukazovala na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a žiadal žalobu zamietnuť.

3. Žalovaným bola vznesená námietka miestnej nepríslušnosti, avšak súd má za to, že v danom prípade námietka nie je opodstatnená, nakoľko tu platí ust. § 19 písm. d) CSP. Ide o spotrebiteľskú vec a žalobkyňa má trvalé bydlisko v obvode OS Vranov nad Topľou.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to Rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 286/08/16 zo dňa 24. 11. 2016, Zmluvou o revolvingovom úvere č. 228692-74375, Splátkovým kalendárom, Rozhodcovskou zmluvou žalobcu a žalovaného.

5. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Žalovaný a žalobca uzavreli dňa 25. 09. 2015 Zmluvu o revolvingovom úvere. Na základe tejto zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 8.424 eur s lehotou splatnosti 18 mesiacov v sume 468 eur. Zmluvná odmena predstavovala 4.424 eur.

7. Žalovaný a žalobca uzavreli dňa 25. 09. 2015 Rozhodcovskú zmluvu. Podľa čl. IV akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o RÚ, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy o RÚ budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: a) Slovenský arbitrážny súd so sídlom v Bratislave, b) Stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbiter so sídlom Žilina.

8. Rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o zo dňa 24. 11. 2016 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 11.506,40 eur ako aj 9% ročný úrok zo sumy 11.606,40 eur od 30. 05. 2016 do zaplatenia z omeškania, trovy právneho zastúpenia 669,90 eur a náhradu za zaplatený rozhodcovský poplatok 149,37 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

9. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že medzi účastníkmi súdneho konania nebola uzavretá žiadna zmluva, na základe ktorej by žalobca mal mať postavenie spotrebiteľa. Žalobca v podanej žalobe neuvádza ani všetky a ani úplne pravdivé skutočnosti, ktorými by riadne opísal skutkový stav. Dňa 23.09. 2015 žalobca požiadal o poskytnutie úveru podaním žiadosti o úver. Pri podaní žiadosti konal ako podnikateľ, čo je (nielen) zreteľné z uvádzania údajov ako podnikajúcej fyzickej osobe. Všeobecné a paušálne formulované tvrdenie v žalobe, kedy by uvádzanie údajov o podnikaní či predkladaní živnostenského listu malo byť požiadavkou žalovaného a že išlo len o uvádzanie údajov v súvislosti s príjmom odmieta a žalobca si takejto skutočnosti musí byť objektívne vedomý. Nad podpisovou doložkou žiadosti o úver sa hrubo zvýrazneným textom uvádza, že žiadateľ žiada o úver na podnikateľské účely. Od okamihu zavedenia predzmluvných vzťahov a podania žiadosti o úver až do uzavretia samotnej zmluvy o revolvingovom úvere žalobca konal a vystupoval ako podnikateľský subjekt. Z predložených žiadostí o poskytnutie úveru vyplýva, že ako účel čerpania úveru označil

prevádzkový účel. Súčasné tvrdenia žalobcu sú v rozpore s jeho vlastným konaním. Ak žalobca zdôrazňuje rozlišovanie predmetu zmluvy a účelu úveru, potom predložená žiadosť o úver predsa potvrdzuje to, čo sám uvádza ako podmienku na to, aby sa mohol úver z jeho pohľadu považovať za podnikateľský. Na základe predloženej žiadosti o úver spolu s dokladmi došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere číslo 228692-74375, kde sa žalobca znovu identifikoval (čo potvrdil svojím podpisom) ako podnikateľ a rovnako aj potvrdil účel čerpania úveru - na podnikateľské činnosti (ako to vyplýva z článku I., ods. 1.1 zmluvy). Uzavretá zmluva o revolvingovom úvere nadväzovala a zodpovedala žiadosti o poskytnutie úveru. Je preukázané, že žalobca vstupoval do zmluvného vzťahu so žalovaným ako podnikateľ, a úver čerpal na podnikateľskú činnosť. Táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi konania nikdy sporná. Navyše, tvrdenia žalobcu zásadne popiera aj to, že v roku 2016 opätovne žiadal od žalovaného úver na prevádzkové náklady a opätovne konal ako podnikateľ. Nedáva žiadnu logiku, aby pri súčasných tvrdeniach žalobcu prezentovaných v podanej žalobe došlo opätovne k podaniu žiadosti, ktorá by údajne nemala zodpovedať skutočnosti, teda tomu, že ide o žiadosť o úver na podnikateľské účely. Žalobca iné postavenie začal tvrdiť až dodatočne v tomto konaní. Netvrdil ich ani v konaní pred rozhodcovským súdom. Je zrejším, že tvrdenia žalobcu sú uvádzané z dôvodu, že ide o spôsob dosiahnutia neoprávnenej výhody súvisiacej s možnosťou podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku aj po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú upravuje § 41 zákona č. 244/2002 Z.z. Takýto postup žalobcu je špekulatívny a účelový, pretože sa na základe nepravdivého tvrdenia snaží dosiahnuť pre seba neoprávnenú výhodu. V súdnej praxi je ustálené, že pokiaľ osoba hoci by len predstierala, že je podnikateľom, potom sa nemôže dovolávať postavenia spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie rozhodol (C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG), že Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa“ Rovnako (napríklad rozsudok nemeckého Spolkového súdneho dvoru, z 22.12.2004, sp. zn. VIII ZR 91/04), pokiaľ spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá vieru je všeobecným princípom zmluvného práva. Aj na základe uvedeného by žalobca sa nemohol dovolávať údajného spotrebiteľského postavenia. Nevierohodnosť a nereálnosť tvrdení žalobcu podčiarkuje aj fakt, že žalobca bol aj v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere finančným sprostredkovateľom podľa zákona č. 186/2009 Z.z. a to aj pre činnosti v rámci podregistrov poskytovanie úverov. Konkrétne, ako vyplýva z pripojených dôkazov, bol viazaným finančným agentom pre sektor úverov od 20.09. 2013 do 15.11. 2016 (pre sektor poisťovníctva od 08.04. 2016 do 06.07.2017) a aj v súčasnosti je takto registrovaný. Podstatné je, že takúto činnosť finančného sprostredkovania vykonával v dobe, kedy uzavrel zmluvu so žalovaným. Ako finančný sprostredkovateľ žalobca objektívne mal a musel nadobudnúť odborné vedomosti a skúsenosti o poskytovaní úverov z uvedenej problematiky, minimálne pokiaľ ide o to, že by mal vedieť čo je spotrebiteľský úver, čo je podnikateľský úver, o ich rozdiely, a pod. Nehovoriac o tom, že toto predsa musí vedieť aj ako podnikateľ, kedy samotné finančné sprostredkovanie je podnikaním podľa § 2 ods. 5 zákona č. 186/2009 Z.z. V prípade žalobcu ide teda o osobu, ktorá v rámci svojej kvalifikácie a profesionálnej skúsenosti bola osobou znalou problematiky finančných vzťahov a úverových produktov. Napokon to, že žalobca od uzavretia zmluvy nikdy obsah vzájomného vzťahu so žalovaným nespochybnil, tiež svedčí o tom, že mu zmluva boli známa a vyhovovala. Podľa § 21 ods. 4 zákona č. 186/2009 Z.z. Viazaný finančný agent, ktorý je fyzickou osobou, štatutárny orgán alebo aspoň jeden člen štatutárneho orgánu viazaného finančného agenta, ktorý je právnickou osobou, musí spĺňať požiadavky pre základný stupeň odbornej spôsobilosti. Základný stupeň odbornej spôsobilosti podľa zákona o finančnom sprostredkovaní (§ 21 ods. 3 písm. a) je ukončené najmenej stredné odborné vzdelanie a absolvovanie osobitného finančného vzdelávania pre každý sektor, v ktorom je osoba oprávnená vykonávať finančné sprostredkovanie najneskôr do troch mesiacov odo dňa prvého zápisu do príslušného zoznamu v príslušnom podregistri podľa § 13. Zmluvu o revolvingovom úvere uzavrel žalobca vedome ako podnikateľ, v čase kedy mal aj odborné znalosti ako finančný sprostredkovateľ z oblasti sprostredkovania úverov. Tvrdenia žalobcu uvádzané v žalobe sú v kontexte vyššie uvedených tvrdení a pripájaných dôkazov pochybné a nevierohodné. Logicky je neprijateľné, aby žalobca po prvom prípade (kedy údajne ničomu nerozumel, hoci istú dobu bol aj registrovaný ako finančný sprostredkovateľ pre oblasť poskytovania úverov) opätovne požiadal o rovnaký úver. Na základe uvedených skutočností žalovaný tvrdí, že podaná žaloba je podaná na miestne nepríslušný súd, nakoľko podľa príslušnej právnej úpravy je príslušným súdom Okresný súd Bratislava V (§ 28 ods. 1 písmeno a) CSP). Námietku miestnej nepríslušnosti sme uviedli v bode I. Žaloba je podaná po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty, nakoľko jej dĺžka bola 60 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku a táto lehota už uplynula v roku 2016. Tvrdenia žalobcu uvádzané v podanej žalobe sú neprípustné v zmysle § 40 ods. 4 zákona č.

244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení platnom v čase rozhodcovského konania vedeného pred Stálym arbitrážnym súdom 286/08/16, Tvrdenia žalobcu uvádzané v podanej žalobe sú po vecnej stránke nedôvodné. Z uvedeného dôvodu žiadal žalobu zamietnuť a súčasne priznať nárok na náhradu trov konania.

10. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

11. V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

12. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

18. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

21. Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

a. druh spotrebiteľského úveru,

b. obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c. adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d. meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e. identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f. dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g. celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h. opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i. úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j. ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l. právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m. súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n. prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o. úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p. upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q. veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r. výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s. informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t. právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u. spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v. informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w. právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x. názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y. priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota

ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

22. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a. zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b. je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

23. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že medzi stranami sporu vznikol právny vzťah na základe uzavretej zmluvy o úvere, ktorá je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou. Vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel zmluvu o úvere so žalobcom, ktorý je fyzickou osobou - podnikateľom, avšak účel nebol zo strany žalovaného dostatočne preukázaný.

24. Predmetná zmluva je zároveň spotrebiteľským úverom, preto je potrebné na ňu aplikovať príslušné ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, Zákona o ochrane spotrebiteľa, ďalej príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené nielen Smernici rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ale aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak sú pre žalobcu ako spotrebiteľa priaznivejšie a neprihliadať na tie ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľov v Občianskom zákonníku a rovnako na neprijateľné podmienky. Podľa ustanovenia §54 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je v prospech spotrebiteľa. Ak by na daný právny vzťah by bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

25. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvyhodnený účastník zmluvného vzťahu, založeného spotrebiteľskou zmluvou.

26. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie, je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

27. Priebeh rozhodcovského konania, v ktorom bol vydaný napadnutý rozhodcovský rozsudok, súd posudzoval podľa právnych predpisov, účinných v čase podania žaloby na rozhodcovský súd, teda podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle predmetného zákona súd posudzoval aj podmienky a dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

28. Podľa § 46 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z., žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

29. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení účinnom ku dňu uzavretia rozhodcovskej zmluvy (ďalej len „zákon č. 335/2014 Z.z.“), Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je dohoda medzi dodávateľom a spotrebiteľom o tom, že spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s touto spotrebiteľskou zmluvou súvisia, rozhodne v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní určený stály rozhodcovský súd zapísaný v zozname podľa § 18 a určený v tejto spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán.

30. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 335/2014 Z.z., uzavretím spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nesmie byť podmienené uzavretie spotrebiteľskej zmluvy.

31. Podľa § 45 ods. 1 písm zákona č. 335/2014 Z.z., účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a. účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b. účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c. rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d. stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e. spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f. stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g. v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h. vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i. stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j. rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k. výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l. rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

32. Ako vyplýva z ustanovenia § 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

33. Podľa § 47 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z.z., ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 1, spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zostáva v platnosti a vo veci rozhodne opätovne stály rozhodcovský súd. Rozhodca, ktorý vydal zrušený rozhodcovský rozsudok, je z nového prerokovania a rozhodnutia veci vylúčený a vo veci sa ustanoví nový rozhodca.

34. Dôvody, pre ktorých naplnenie možno rozhodcovský rozsudok v spotrebiteľských veciach zrušiť, sú uvedené v ustanovení §45 ods. 1 Zák. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom z koncepcie ustanovení upravujúcich zrušenie rozhodcovského rozsudku v §45 až §47 Zák. o spotrebiteľskom

rozhodcovskom konaní vyplýva, že tieto dôvody nie sú rovnocenné, nakoľko síce ich naplnenie vedie k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, je tu však iný dôsledok v prípade, ak sa zrušuje rozhodcovský rozsudok pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy alebo z iných dôvodov.

35. Zatiaľ čo pri zrušení rozhodcovského rozsudku, napríklad z dôvodu porušenia všeobecných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa či z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, opätovne vo veci rozhoduje rozhodcovský súd, v prípade dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, môže daný spor rozhodovať len všeobecný súd, nakoľko rozhodcovský súd nemá právomoc. Preto z dôvodu hospodárnosti konania sa súd zaoberal neplatnosťou rozhodcovskej zmluvy, keďže v prípade jej neplatnosti by už skúmanie nesprávneho právneho posúdenia, prípadne porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa, bolo nadbytočné, pretože tieto otázky by súd riešil tak či tak v konaní vo veci samej za predpokladu, že by niektorý z účastníkov konania podal návrh podľa §47 ods. 1 Zák. č. 335/2014 Z.z..

36. Sporná rozhodcovská zmluva má charakter vopred pripraveného formulára, ktorého ustanovenia spotrebiteľ nemôže nijakým spôsobom pri jej uzatváraní ovplyvniť. V rozhodcovskej zmluve je veriteľom vopred určený rozhodcovský súd príslušný na prejednávanie sporov medzi veriteľom a dlžníkom, právo výberu pre spotrebiteľa je tak len iluzórne, patrí len žalobcovi, ktorým je najčastejšie sám veriteľ.

37. Kreovanie rozhodcovského súdu je minimálne v rozpore s dobrými mravmi a je to aj ďalšia neprijateľná podmienka spôsobujúca hrubý nepomer a nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi na škodu spotrebiteľa.

38. Spotrebiteľ si rozhodcovskú zmluvu osobitne nevyjednal, napriek tomu že má formu samostatnej listiny. Rozhodcovská zmluva bola podpisovaná súčasne so zmluvou o úvere a bola uzatvorená na začiatku zmluvného vzťahu, nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, po vzniku sporu. Treba poukázať na to, že o zmluvu, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom SR, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, či zmeniť (napr. výber rozhodcovského súdu). Zmluvná možnosť dlžníka najneskôr do 14 dní od uzatvorenia úverovej zmluvy, od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, nerobí rozhodcovskú zmluvu individuálne dojednanou, pretože nemožno odstúpiť od absolútne neplatného zmluvného dojednania. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí vtom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže žalovaný, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi stranami sporu, na základe ktorej rozhodcovský súd si založil svoju právomoc, sa javí ako absolútne nevyvážená, preto neprijateľná. Na uvedenom tlačive sa doplnili len údaje žalobcu, číslo a dátum uzatvorenia zmluvy. Rozhodcovská zmluva teda nesporne nebola individuálne dojednaná.

39. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Nakoľko tieto podmienky neboli splnené a žalobca nemal možnosť ovplyvniť ani obsah zmluvy o úvere, ani rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať rozhodcovskú zmluvu ako zmluvnú podmienku dojednanú individuálne. Dôsledkom takto uzavretej rozhodcovskej zmluvy je, že spotrebiteľ v skutočnosti ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom veriteľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska.

40. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu zmluvných strán rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorú zmluvné strany takúto právomoc delegovali. Význam rozhodcovskej doložky je osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardného textu, tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským

súdom je dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia nekvalifikovaná strana sporu, si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, neuvedomuje.

41. Rozhodcovská zmluva nebola, napriek jej formulácii, skutočnou alternatívnou, keďže veriteľ podaním žaloby v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dojednanej zmluve. Po tomto výbere už žalobca nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania, resp. brániť sa pred všeobecným súdom, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. V obdobnej veci ÚS SR v rozhodnutí IV.ÚS 55/2011 z 24. 2. 2011 zaujal stanovisko, že pokiaľ súd vyslovil názor, že rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde, je neprijateľná a prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, resp. že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia §52 a nasl. Občianskeho zákonníka za použitia ich výkladu v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS, tieto závery súdov nemožno považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušného ustanovenia ESP a k porušeniu základných práv sťažovateľa nedošlo.

42. Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Na základe takejto doložky došlo k prejednaniu veci na rozhodcovskom súde, pričom však z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodca sa dôkladne nezaoberal neprijateľnými podmienkami, spôsobom dojednávania zmluvnej pokuty, či skutočne sú splnené všetky náležitosti obligatórne vyžadované pre spotrebiteľský úver ani tým, v akej výške vlastne bol dohodnutý úrok z úveru.

43. Podľa názoru súdu, dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia §52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica 93/13/EHS. Teda na základe uvedeného súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy v predmetnej je neprijateľnou podmienkou ktorá je absolútne neplatná od počiatku a preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný. Táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS. Zo strany žalovaného sa to javí ako snaha vyhnúť sa súdnej kontrole podľa spotrebiteľského práva.

44. Z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, keďže sa jedná o neprijateľnú podmienku, súd zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) a i) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa § 47 ods. 1 tohto zákona môže žalovaný na súd podať návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

45. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

46. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

47. Súd žalobe žalobcu vyhovel v plnom rozsahu, avšak zo spisu vyplýva, že žalobkyni nevznikli žiadne trovy konania a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a

čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.